

Доброзичливе відношення до учасників бесіди, поважне ставлення до кожного, надання можливості кожному студенту висловитися, підтримка викладача словами: «дуже цікаво», «це цінна думка», «свіжа ідея», стимулює як виступаючи, так і тих, хто слухає, думати, висувати нові ідеї. Головною умовою «мозкового штурму» є:

- 1) відсутність пауз між виступаючими;
- 2) ідеї необхідно висловлювати стисло;
- 3) ніхто не має права заперечувати або критикувати ідеї інших;
- 4) не повторювати вже запропоновані ідеї.

З метою фіксації пропозицій виступаючих, їх необхідно записувати, а наприкінці етапу генерації ідей провести аналітичну роботу.

Проблемна лекція та її складова «мозковий штурм» створюють у студентів стан інтелектуального напруження, змушують ставати учасниками дослідницької роботи. У них виникає пізнавальний інтерес і необхідність вирішення власними силами поставленої задачі. Вони слідкують за процесом пошуку, розмірковують, самостійно знаходять відповіді. Цей метод спонукає студентів до аналізу явищ, формує їх творчий потенціал та інтелектуальний розвиток. Проблемна лекція на відміну від інформаційної (готові знання) забирає багато часу, але вона більш продуктивна. Адже не даремно психологи визнають, що початок і джерело творчого мислення — це проблемна ситуація.

Шалаєва Т. П., асистент
кафедри регіональної економіки

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ СТИМУЛЮВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Сьогодні стає аксіомою, що знання є найважливіших фактором суспільно-економічного розвитку. Однією з найскладніших проблем ринкової трансформації економіки України є ефективне використання та подальший розвиток інтелектуального капіталу суспільства. Світовий досвід засвідчує, що найбільших успіхів в економіч-

ному розвитку досягають країни, в яких інноваційно орієнтовані не лише господарства, а й освіта. Реалізація цілей побудови суспільства та економіки, заснованих на знаннях і високих технологіях, ставить перед освітою масштабні завдання. Серед останніх — проблеми інноваційного забезпечення в системі освіти, зокрема, у підготовці конкурентоздатних спеціалістів. Це пов'язано із запровадженням у виробництво інформаційних, комунікативних технологій, поглибленням глобальної конкуренції. Від рівня підготовки фахівців у подальшому залежатиме інноваційна активність спеціалістів, які концентрують у собі основний інтелектуально-креативний потенціал будь-якої організації. Це, в свою чергу, передбачає, що й освіта повинна бути конкурентноздатною на ринку інтелектуально-креативних ресурсів, надавати споживачам якісні освітні послуги. Іншими словами, освіта має бути спрямована:

- на випереджаюче задоволення запитів споживачів освітніх послуг;
- на створення адекватної системи гарантій придбання студентами високого рівня компетентності;
- на формування процесу «знання через усе життя».

Саме тому надзвичайно актуальним сьогодні є завдання активізації впровадження інноваційних методів навчання, серед яких найбільш адаптується до навчального процесу створення й використання комп'ютерних мультимедійних презентацій, присвячених вивченню окремих тем дисципліни. Під час вивчення курсу «Безпека життєдіяльності» мультимедійні презентації можна широко використовувати на семінарських та практичних заняттях, у підготовці індивідуальних навчальних завдань, підготовці до написання модулів. Особливо актуальним є використання таких презентацій у вивченні тем: «Джерела небезпеки життєдіяльності людини», «Радіоактивність та життєдіяльність людини», «Токсичні хімічні речовини — основа хімічної небезпеки», де застосування слайдів зі схемами, діаграмами, графіками та таблицями дозволяють надати кількісні та якісні характеристики об'єктів та визначити шляхи вирішення поставлених перед аудиторією проблем. Під час підготовки комп'ютерних мультимедійних презентацій слід пройти певні етапи їх розробки:

- підготовчий;
- дослідницький;
- апробаційний (використання) та аналіз отриманих результатів.

На підготовчому етапі здійснюється пошук довідкової, наукової, навчально-методичної літератури, інформаційних, статистичних, методичних матеріалів.

На дослідницькому етапі за допомогою комп'ютера можна здійснити збір та обробку даних, що дозволяють автоматизувати ці процеси.

На етапі апробації та аналізу отриманих під час підготовки презентації результатів здійснюється статистична обробка даних дослідження, аналіз та інтерпретація результатів, підготовка висновків.

Підготовлені студентами мультимедійні комп'ютерні презентації дозволяють у рамках одного засобу навчання реалізувати використання статичних візуальних засобів (текстів, фотографій, малюнків, схем, графіків, таблиць), динамічних візуальних засобів (мультиплікації, відео), аудіозасобів (музичних, шумових, текстового супроводу та їхніх сполучень озвучування пропонованого на дисплеї тексту).

Слід зазначити, що створення мультимедійних презентацій викликає великий інтерес у студентів, незважаючи на значну трудомісткість їхньої підготовки, адже активність сприйняття інформації перевищує інші традиційні наочні посібники. Створення мультимедійних презентацій спонукає студентів до необхідності роботи з науковою літературою, пошуку сучасних статистичних та фактичних матеріалів, самостійного опрацювання великої кількості літературних джерел, що значно підвищує науковий рівень їхньої підготовки та стимулює формування у них інформаційної, навчально-пізнавальної, ціннісно-сислової, функціональної, комунікативної компетенцій. У цілому використання комп'ютерних презентацій дає можливість активізувати дослідницьку роботу студентів, стимулювати їх до творчості та застосовувати сучасні інформаційні технології в процесі навчання.

Шевченко О. Л., канд. екон. наук, доцент
кафедри маркетингу

НАУКОВА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК СКЛАДОВА ІННОВАЦІЙНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Вищий навчальний заклад є невід'ємним елементом соціально-економічної системи країни з усіма присутніми для нього ознаками, формами управління та освітніми процесами. Діяль-